

Seija Bergman, Marketta Fredriksson, Katri Larmo, Leeni Lehtiö,
Tuulevi Ovaska, Taisa Sallinen, Päivi Ukkonen ja Miia Ulanen

EAHIL 2025 WORKSHOP

- uusia näkökulmia ja verkostoitumista

The European Association for Health Information and Libraries (EAHIL) yhdistää eurooppalaisia lääketieteen ja terveystieteiden kirjastoissa ja tietopalveluissa työskenteleviä ammattilaisia. Järjestö tukee jäsentensä ammatillista kehitystä, edistää yhteistyötä ja mahdollistaa kokemusten vaihtoa, tärkeimpinä toimintatapoinaan vuorovuosin järjestettävät konferenssit ja workshopit. Tässä matkaraportissa esittelemme tiivistetysti Puolan Łódzissa 9.-13.6.2025 pidetyn workshopin antia.

Workshopin teemat “Inform, Manage, A.I., Grow, Integrate, Network, Explore” oli tiivistetty sanaan “Imagine”. Workshopin järjesti tänä vuonna Łódzin lääketieteellisen yliopiston kirjasto. [Ohjelmassa](#) oli kolmen päivän aikana interaktiivisia työpajoja ja suullisia esityksiä, kolmen minuutin pikaesityksiä,

kaksi keynote-puheenvuoroa, paneelikeskustelu sekä tiedontuottajien esityksiä ja näyttelyalue. Ennen varsinaista workshopia oli mahdollisuus osallistua lisämaksullisiin täydennyskoulutuskursseihin. Rinnakkain kansainvälisen tapahtuman kanssa järjestettiin puolaisten lääketieteellisten kirjastojen vuotuinen konferenssi jo 42. kertaa.

Slogans for Libraries -työpajassa.
Kuva: Tuulevi Ovaska

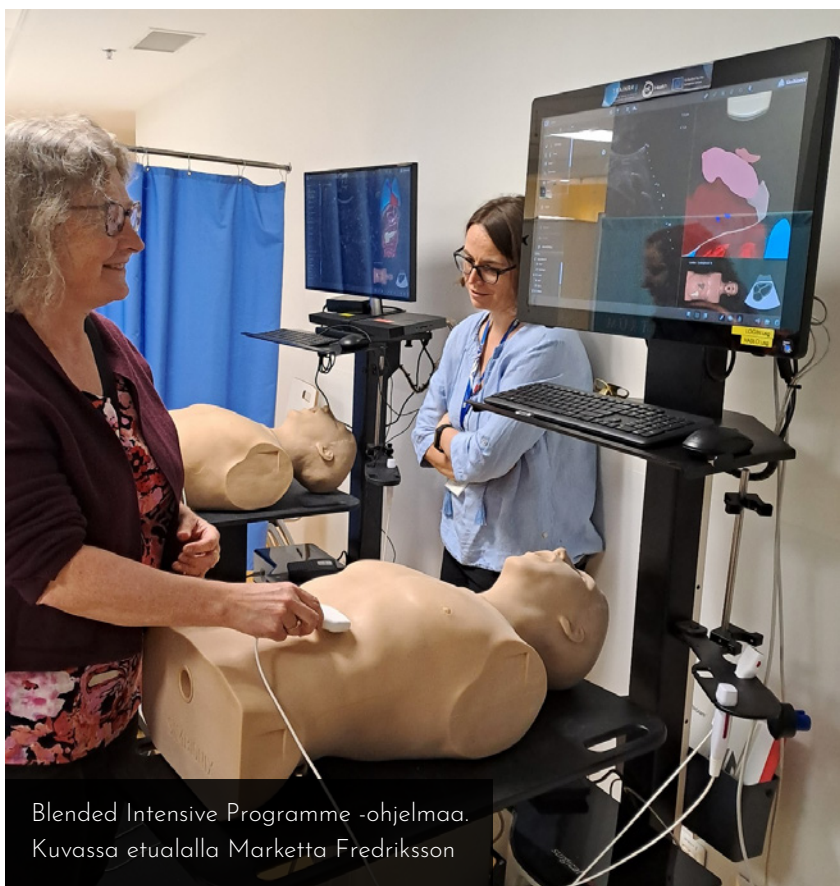
Osallistujia myös Erasmus-henkilöstövaihdon kautta

Workshopiin oli mahdollista osallistua myös osana Erasmus+ BIP (Blended Intensive Programme) henkilöstövaihtoa, jonka teemana oli ”Improving the professional skills of academic librarians and developing a range of medical science information services”. BIP-osallistujia oli yhdeksän; Marketta Fredriksson Suomesta, kaksi Portugalista, kolme Latviasta ja kolme Saksasta. BIP-ohjelmassa tutustuttiin kahtena päivänä erilaisiin oppimisympäristöihin ja laboratorioihin, jonka jälkeen viikko jatkui workshopin ohjelmalla.

Łódźin lääketieteellisen yliopiston kirjasto tarjoaa opiskelijoille ja henkilökunnalle kotoisat ja tarkoituksenmukaiset tilat ja palvelut, jotka ovat

käytössä omatoimisesti ympäri vuorokauden. Palvelukonseptia ja tilasuunnittelua on tehty asiakkaita kuunnellen ja sekä asiakkaiden että henkilökunnan hyvinvointiin ja arjen sujuvuuteen on panostettu. Łódźin yliopiston kirjasto puolestaan on vaikuttava rakennus ja tiloiltaan hieno, mutta palveluiltaan perinteisempi.

Medical simulation center Umedin noin 4 000 m² suuruinen simulaatio-keskus kattaa sairaalarakennuksen koko kerroksen. Kaikkiaan käytössä on 15 erilaista simulaatiotilaa, joissa sairaalan henkilöstö ja tulevat lääkärit sekä ensihoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelijat harjoittelevat käytännön kädentaitoja ja yhteistoimintaa simuloituissa hoitotilanteissa. Kierroksella perehdyttiin erilaisiin simulaatiotiloihin ja fantomeihin simulaatio-ohjaajan kanssa,

Blended Intensive Programme -ohjelmaa.
Kuvassa etualalla Marketta Fredriksson

Tilastotieteilijä Janina Bąk piti innostavan keynote-puheenvuoron.
Kuva: Marketta Fredriksson

saatiin kokeilla erilaisia laitteita sekä päästiin seuraamaan opetustilannetta, jossa simuloitiin rannalla tapahtunutta hukkumisonnettomuutta.

Vierailukohteenä oli myös BRaN Laboratories, joka on EU:n osarahoittaman hankkeen turvin rakennettu Łódźin lääketieteellisen yliopiston biolääketieteen ja farmasian innovaatiokeskus. Siellä osallistujille esiteltiin moderneja laboratorioitiloja ja paikalla olleet tutkijat kertoivat työnsä lomassa meneillään olevista projekteistaan.

Informaatiolukutaidon merkitys kasvaa

Tapahtuman alussa tilastotieteilijä Janina Bąk piti keynote-puheenvuoron, jossa hän käsittelee taistelua valeuutisia sekä dis- ja misinformaatiota vastaan matemaattisen

ajattelun keinoin. Bąk sai kuulijat täysin mukaansa viihdyttävällä ja innostuneella puheellaan, johon sisältyivät hauskaasti esitetyt mielenkiintoiset salaliittoteoriat. Hän korosti puheessaan, että informaatiolukutaidon merkitys kasvaa ja sen edistäminen on nyt erityisen tärkeää.

Kirjoittajien omat esitykset ja työpajat

Kirjoittajista Tuulevi Ovaska, jonka päätehtävä on koordinoida ja kehittää Itä-Suomen yliopiston kirjaston viestintää, piti 75 minuutin vuorovaikutteisen työpajan otsikolla *Slogans for libraries – What, Why, Where, and How?* Työpajaan osallistui 14 aktiivista kollegaa, jotka loivat 14 mainiota slogania. Mentimeter sovellettiin tähän työpajaan niin esitys- kuin

Suomessakin ollaan menossa kohti dynaamista, rakenteista ja koneluettavaa suunnitelmaa, mutta on hyvä pohtia, tehdäänkö kehittämistyötä datatuen työn helpottamiseksi vai tutkijoita varten, jotka kirjoittavat aineistohallintasuunnitelmia.

aktivointityökaluna hyvin ja lisäksi työpajassa työskenneltiin pareittain perinteisesti kynällä ja paperilla.

Katri Larmo ja Taisa Sallinen pitivät esityksen *Open gamified learning material about information retrieval in health sciences*. Esityksessä kerrottiin Helsingin yliopiston kirjaston ja Itä-Suomen yliopiston kirjaston yhteisprojektista, jossa tehtiin terveystieteiden avoimiin aineistoihin liittyvä, avoin ja sähköinen [oppimateriaali](#) sekä [online-peli](#). Esitys sai positiivisen ja kiinnostuneen vastaanoton. Yleisökysymyksiä tuli muun muassa pedagogisista tavoitteista, pelille valitusta teknisestä alustasta (ThingLink) ja mahdollisesta jatkokehittelystä ja päivittämisestä. Projektissa olivat mukana Larmon ja Sallisen lisäksi myös Tiina Heino, Päivi Helminen, Mari Hietala ja Sanna Kujala Helsingin yliopiston kirjastosta sekä Jaakko Nyrönen ja Tuulevi Ovas-ka Itä-Suomen yliopiston kirjastosta.

Leeni Lehtiö ja Nea Pälä esittelivät Turun yliopistossa pilotoituja lautape-
li-iltoja esityksessään *Board game nights*

as a tool for student well-being and engagement. Mukana peli-iltojen suunnittelussa olivat myös Susanna Syrjäsuo sekä Essi Lempiäinen. Peli-iltojen tavoitteena on parantaa opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta tarjoamalla päihteettömän tilaisuuden tutustua muihin opiskelijoihin turvalliseksi ja neutraaliksi koetussa kirjastossa. Peli-iltoja järjestään yhteistyössä opiskelijoiden aine- ja harrastusjärjestöjen kanssa. Peli-illat herättivät paljon kiinnostusta workshopin yleisössä ja kysymyksissä pohdittiin niin suosituimpia pelejä kuin mainonnan vaikeutta.

Nostoja täydennyskoulutuskursseista ja työpajoista

Taisa Sallinen osallistui täydennyskoulutuskurssille nimeltä *Create Data Management Plans more effectively*, jonka veti puolalainen Jakob Rusakow. Hän esitteli kurssilaisille tekemäänsä, rakenteista ja dynaamista aineistohallintasuunnitelman (DMP) mallipohjaa, jota hän käyttää tutkijoiden kanssa työssään datatuessa.

Kurssilaiset saivat itse täyttää ja keilla mallipohjaa, joka toimi teknisesti hyvin. Käytännössä kymmeniinkin, jopa lähemmäs sataan kysymyksen vastaanminen onnistui hyvin, jos vain muisti mitä oli lomakkeen edellisille sivuille vastannut. Datanhallinnan asiat linkittyvät toisiinsa DMP:n eri osioissa ja vastaan saattoi tulla kysymys, johon vastaaminen edellytti sen muistamista, mitä oli aiemmin johonkin

tiettyyn kohtaan kirjoittanut. Lisäksi oli haastavaa, että docx-versiota ladataksessa sivumäärä kasvoi, mikä voi olla haaste etenkin rahoittajille tarkoitetuille DMP:eille, joissa on tarkat rajat sivumäärille. Suomessakin ollaan menossa kohti dynaamista, rakenteista ja koneluettavaa suunnitelmaa, mutta on hyvä pohtia, tehdäänkö kehittämissytötä datatuen työn helpottamiseksi vai tutkijoita varten, jotka kirjoittavat aineistonsuunnitelmaa. Jälkimmäinen on kuitenkin ensisijainen tavoite.

Simplifying complex queries: a practical workshop on [Medsyntax](#). Työpajassa tutustuttiin vapaasti käytettävissä olevaan Medsyntax-työkaluun, jonka ovat kehittäneet Ted ja Margot Gremmen-Verleg. Se helpottaa monimutkaisten hakujen hakusyntaksien tarkastamista ja auttaa PICON rakentamisessa. Medsyntax on tehty täysin vapaaehtoistyönä ja sen käytettävyydessä on vielä kehittämistä. Itse idea sekä innostus, työ ja taito, jota Medsyntaxin takana on, teki suuren vaikutuksen ja jäämme innolla odottamaan jatkokehittelyä.

Łukasz Lagojdan ja Emily Pulsfordin vetämä työpaja *The smartest assistant in the room? Making AI and automation work for you* oli erinomainen esittely tekoälytyökaluista oman työn tehostamiseksi, kriittisiä näkökulmia unohtamatta. Erityisen kiinnostava workshopissa esitelty tieteellisen tiedonhaun väline on [Undermind](#). Ohjelma tekee erinomaisia jatkokysymyksiä

COMMUNICATING WITH DOCTORS

- Doctors use human languages (e.g. English)
- Visual signs such as gestures are also helpful
- Explain any symptoms or questions clearly

Artificial Improv -työpajan esitys, joka ohjeistaa marsilaisia kommunikoimaan maan lääkäreiden kanssa.

täsmentääkseen tutkimuskysymystä ja tiedonhakuja. Tiedonlähteinä on mm. Semantic Scholarin, PubMedin ja Arxivin data. Lisätietoja: [How it works](#) (paper published by Undermind AI).

Artificial Improv: Experimenting with AI for presentation generation -työpajassa, jonka vetivät Pablo Iriarte, Floriane Muller, Gaétan Kerdelhué ja Rebeca Isabel-Gómez perehdyttiin aluksi kehoitteiden eli promptien muotoiluun käyttäen RISEN-mallia (Role, Instruction, Steps, End goal, Narrowing). Siinä Gen AI-työkalulle määritellään rooli, varsinainen tehtävä, välivaiheet ja haluttu lopputulos sekä tarkennetaan lopuksi tuloksen laajuutta ja esitystapaa. Työpajassa luotiin leikki-mielisiä esityksiä eri Gen AI -työkalujen avulla ja lopuksi esitettiin jonkun toisen ryhmän valmistama esitys improvisaationa.

Taustaksi työpajassa esitettiin in-

formaation neljä (r)evoluutiota. Ensimmäinen kehityshyppy tapahtui Gutenbergin myötä, kun tietoa pystyttiin tehokkaasti monistamaan, toinen kirjastoluetteloiden, tietokantojen ja hakukoneiden myötä, kun tiedonhaku mullistui ja kolmas www:n ja open accessin myötä, kun pääsy tietoon laajeni ennennäkemättömällä tavalla. Nyt AI:n myötä neljäs informaatiovallankumous muuttaa tiedon laskentaa ja luomista. “Welcome to the jungle” toivottivat työpajan vetäjät ja vinkkasivat sopivien työkalujen etsimiseen avuksi

Tekoälyn käyttöä opetellessamme on syytä pohtia myös sen ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Kestävää tekoälyn käyttöä ei esimerkiksi ole loputon iterointi kuvien ja videoiden tuottamisessa.

hakemiston [There is an AI for that](#).

Vähintään kolmekymmentä vuotta kirjasto- ja tietopalvelualalla työskennelleet, muun muassa monet tämän artikkelin kirjoittajista ovat olleet aktiivisesti mukana kolmessa edellä mainituista mullistuksista! Tekoälyn käyttöä opetellessamme on syytä pohtia myös sen ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Kestävää tekoälyn käyttöä ei esimerkiksi ole loputon iterointi kuvien ja videoiden tuottamisessa. Kanssakulkijoiden kouluttaminen on myös yksi meidän ammattilaisten tehtävistä.

Julkaisutehtaat, saalistajalehdet ja

kaapatut lehdet ovat esimerkkejä julkaisutoiminnan synkistä puolista, joita tutkijoiden tulisi kyetä välttämään. Jasmin Schmitzin työpajassa *How Paper Mills and Hijacked Journals flood the Scientific Record and what Medical Research Libraries can do*. Työpajassa keskityttiin julkaisutehtaiden ja kaapatujen lehtien tunnuspiirteisiin ja keskusteltiin vilkkaasti minikälaisia työkaluja, kuten Retraction Watch ja Think.Check.Submit, on tarjolla julkaisutehtaiden tunnistamiseksi. Työpajassa jaettiin myös arvokkaita kokemuksia, miten kirjaston opastusta on eri organisaatioissa toteutettu.

Myös *Navigating the Publishing Trap: Safeguarding Researchers from Predatory Practices* -työpajassa pohdittiin Anouk D’Hontin johdolla, miten tutkijoita voi opastaa navigoimaan julkaisumaailmassa varoen julkaisuansoja. Aktiivisessa case-työskentelyssä pohdittiin keinoja tunnistaa ja välttää erilaisia julkaisuansoja, kuten saalistajalehtien kirjoittaja- ja toimitustyökutsuja, julkaisun lähettämistä saalistajalehtiin jne. Työpajalaiset olivat vaikuttuneita suomalaisesta Julkaisufoorumista, mikä nähtiin erinomaisena apuna julkaisukanavia valitessa.

Nostoja esityksistä

Remy van Alebeek kertoi esityksessään *Smart searches on a Budget: Truncation in Proximity Made Possible in PubMed* REMI-työkalusta (Related Expression Machine Identification), joka on kehitetty jäl-

jittelemään katkaisumerkin käyttöä PubMedin läheisyshauissa. Sen avulla on mahdollista etsiä hakusanojen PubMedista löytyviä eri variaatioita ja luoda niistä läheisyshaku, jonka voi kopioida suoraan PubMediin. REMIn kehittäminen jatkuu eikä se vielä ole yleisön käytettävissä. Esityksen ja siihen esitelyjen tulosten perusteella on lupa odottaa mainiota työkalua hakulauseiden laatimiseen PubMedissa.

Esityksessä *Selecting databases for literature searching in social care: an Analysis of Studies Included in Systematic Reviews* esiteltiin Hanna Olofssonin, Maja Kärrman Fredrikssonin ja Klas Mobergin tutkimusta, jossa selvitettiin sosiaalialan tietokantoihin indeksoitua sisältöä.

Tavoitteena oli löytää minimimäärä alan tietokantoja, joita käyttää sosiaalialan systemaattisten katsausten kirjallisuushauissa. Tutkimuksessa käytettiin 1170 tutkimusta, jotka oli jaettu kuuteen alakategoriaan. Tutkimuksia haettiin kustakin vertailuun valitusta 11 tietokannasta. Kattavuusprosentit vaihtelivat suuresti tietokantojen välillä, Scopuksen noustessa yksittäisenä tietokantana selvästi kattavimmaksi. Tutkimustuloksien mukaan kattava kirjallisuushaku voidaan tehdä kahdesta neljään tietokannassa. Esitys antoi hyvää pohjaa sekä sosiaalialan tietokantojen hankintaan että kirjallisuushakujen tekemiseen.

Ruotsalaiset kollegat pitivät esityksen *Low thresholds and quick responses – the perks of a member driven nation*

network, jossa he esittelivät perustamaansa SSIVK-yhteistyöverkostoa (Systematiska sökningarna i vetenskaplig kontext). Verkoston tavoitteena on vaihtaa tietoa ja kokemuksia systemaattisten hakujen tekemisestä ja siihen voivat liittyä kaikki organisaatiosta, tieteenalasta ja kokemuksesta riippumatta. Verkosto järjestää muun muassa työpajoja ja kuukausittaisia verkkotaapaamisia sekä ylläpitää Teams-ryhmää. Verkoston eduksi katsotaan sen pieni mittakaava sekä kommunikointi omalla äidinkielellä. Haasteita toiminnalle tuo vapaaehtoisten ylläpitäjien ja tapaamisten järjestäjien sitouttaminen erityisesti, jos heillä ei ole oman organisaation tukea.

Yhteenvetoa ja tunnelmia

EAHIL on tapahtuma, jossa tavataan ja vaihdetaan kuulumisia myös näytteilleasettajien kanssa. Samalla neuvotellaan ja valmistellaan tulevia hankintoja sekä tutustutaan uusiin tuotteisiin ja tuotteiden päivityksiin. Tänä vuonna esimerkiksi SOTEVirtuaalikirjaston agendalla oli erityisesti tutustumisen sosiaalialan aineistoihin, joiden hankinta on ajankohtaista. Parin

Kuva: Tuulevi Ovaska

EAHIL-osallistujia Suomesta: Katri Larmo, Marketta Fredriksson, Tuulevi Ovaska, Taisa Sallinen, Nea Pälä ja Leeni Lehtiö. Kuva: Tomasz Przybył

viime vuoden aikana on ollut mielenkiintoista myös seurata kiivasta AI-kehitystä eri kustantajien tuotteissa.

EAHIL-tapahtumat ovat erinomaisia tilaisuuksia verkostoitua ja saada uusia näkökulmia. Mukana on uransa eri vaiheissa olevia kollegoita monentyyppisistä organisaatioista. Tapahtumat ovat keskustelevia ja kollegiaalisia;

ilmapiiri on avoin ja kannustava. Sosiaalinen ohjelma oli monipuolista: EAHIL-ensikertalaisten tapahtuma, tervetuliaisvastaanotto, kaupunkikävelyt ja juhlaillallinen. Monet ensikertalaiset hämmästyvät sitä, että juhlaillallinen päättyy tanssiin ja lähes kaikki myös intoutuvat tanssilattialle! 💎

Kirjoittajat

SEIJA BERGMAN

Orion Oyj

seija.bergman@orionpharma.com

MARKETTA FREDRIKSSON

Diakonia-ammattikorkeakoulun
kirjasto- ja tietopalvelut
marketta.fredriksson@diak.fi

KATRI LARMO

Helsingin yliopiston kirjasto
katri.larmo@helsinki.fi

LEENI LEHTIÖ

Turun yliopiston kirjasto
leeni.lehtio@utu.fi

TUULEVI OVASKA

Itä-Suomen yliopiston kirjasto
tuulevi.ovaska@uef.fi

TAISA SALLINEN

Itä-Suomen yliopiston kirjasto
taisa.sallinen@uef.fi

PÄIVI UKKONEN

SOTEVirtuaalikirjasto
paivi.ukkonen@virki.fi

MIIA ULANEN

SOTEVirtuaalikirjasto
mii.ulanen@virki.fi